

СЕКЦІЯ 1 МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, УСТАНОВАХ ТА ОРГАНІЗАЦІЯХ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я INSTITUTIONALIZATION OF STATE ANTI-CORRUPTION POLICY AT ENTERPRISES, INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS IN THE HEALTHCARE SPHERE

У статті проаналізовано організаційно-правові аспекти забезпечення уповноваженими з питань запобігання корупції антикорупційної політики на підприємствах, установах та організаціях сфери охорони здоров'я. Констатовано, що протидія корупції – досить складний за структурою та сутністю процес, реалізація якого потребує якісної й ефективної роботи відповідних суб'єктів. Визначено сутність поняття «суб'єкт державної антикорупційної політики», їх основні групи, здійснено характеристику «антикорупційних» інститутів. Обґрунтовано, що ефективна взаємодія спеціальних суб'єктів антикорупційної політики – передумова забезпечення цілісності системи під час внутрішньої та міжсистемної взаємодії. З'ясовано історію становлення інституту уповноваженого з питань запобігання корупції. Проаналізовано основні законодавчі та нормативно-розпорядчі акти, які регулюють діяльність у даному напрямі. Обґрунтовано, що уповноважені підрозділи (особи) сфери охорони здоров'я є первинною ланкою антикорупційної інфраструктури і покликані допомагати керівникам, іншим працівникам даної галузі. Визначено їх основні форми, принципи та ключові завдання. Проаналізовано особливості дотримання в закладах охорони здоров'я вимог Розділу V Закону України «Про запобігання корупції» у частині, що стосується запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Розглянуто позитивну практику діяльності уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції Державної служби з лікарських засобів та контролю за наркотиками. Окреслено проблематику у діяльності уповноважених з питань запобігання корупції: недотримання принципу незалежності уповноваженої особи з питань запобігання корупції в закладах охорони здоров'я; неврегулювання на законодавчому рівні процедури дотримання антикорупційної політики в приватних закладах охорони здоров'я; відсутність критеріїв оцінювання діяльності уповноважених. Надано пропозиції щодо удосконалення даного напрямку діяльності.

Ключові слова: уповноважені з питань запобігання корупції, антикорупційна політика, підпорядкування, конфлікт інтересів, критерії оцінювання, скоординована взаємодія.

The article analyzes the organizational and legal aspects of ensuring anti-corruption policy by the commissioners for the prevention of corruption at enterprises, institutions and organizations in the field of health care. It was established that countering corruption is a rather complex process in terms of structure and essence, the implementation of which requires high-quality and effective work of the relevant entities. The essence of the concept of "subject of state anti-corruption policy", their main groups, and the characteristics of "anti-corruption" institutions were determined. It is substantiated that the effective interaction of special subjects of anti-corruption policy is a prerequisite for ensuring the integrity of the system during internal and inter-system interaction. The history of the establishment of the institution of the Commissioner for the Prevention of Corruption has been clarified. The main legislative and regulatory acts that regulate activities in this area have been analyzed. It is substantiated that the authorized units (individuals) of the health care sector are the primary link of the anti-corruption infrastructure and are called to help managers and other workers in this field. Their main forms, principles and key tasks are defined. The peculiarities of compliance in health care institutions with the requirements of Section V of the Law of Ukraine "On Prevention of Corruption" in the part related to the prevention and settlement of conflicts of interest have been analyzed. The positive practice of the activities of the commissioners for the prevention and detection of corruption of the State Service for Medicinal Products and Drug Control was considered. The problems in the activities of the authorized persons for the prevention of corruption are outlined: non-compliance with the principle of independence of the person authorized for the prevention of corruption in health care institutions; non-regulation at the legislative level of the procedure for compliance with the anti-corruption policy in private health care institutions; lack of criteria for evaluating the activities of authorized representatives. Suggestions for improving this area of activity have been provided.

Key words: commissioners for the prevention of corruption, anti-corruption policy, subordination, conflict of interests, evaluation criteria, coordinated interaction.

УДК 351
DOI <https://doi.org/10.32782/rma2663-5240-2023.35.1>

Аніщенко М.А.
к. юрид. наук, доцент,
доцент кафедри соціальної медицини,
громадського здоров'я, медичного
та фармацевтичного права
Запорізький державний медичний
університет

Постановка проблеми. Україна, ратифікувавши у 2006 році Конвенцію ООН проти корупції (Закон України «Про ратифікацію Конвенції ООН проти корупції» від 18.10.2006

№ 251-V), зобов'язалася розробляти та здійснювати ефективну скоординовану політику протидії корупції, реалізація якої потребує якісної й ефективної роботи як

антикорупційної системи держави, спрямованої на запобігання корупційним правопорушенням, так і системи дій спеціально уповноважених суб'єктів, орієнтованої на протидію корупції.

Упродовж 2021–2022 років Національним агентством з питань запобігання корупції (НАЗК) здійснено понад 200 перевірок інформації в рамках моніторингу та контролю за дотриманням антикорупційного законодавства у медичній сфері. За результатами складено 74 протоколи про адміністративні правопорушення, розпочато понад 12 кримінальних проваджень. Саме тому ключовим завданням уповноважених з питань запобігання корупції сфери охорони здоров'я є поступова зміна всієї системи правил, процедур і підходів у роботі всіх організацій. Це свідчить про те, що зазначене питання є надзвичайно актуальним і потребує додаткових наукових розробок і практичних упроваджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо становлення та розвитку антикорупційних органів приділяли увагу вчені з державного управління (С. Антонова, А. Галай, Н. Васюк, В. Князевич, С. Петрова), медичних (С. Стеценко, Г. Ключе, Я. Хабіт) та правових наук (О. Бондаренко, М. Бездольний, О. Добровольський, В. Доненко, Д. Ішук, М. Мельник, М. Хавронюк) та інші. Зазначені науковці внесли вагомий внесок у розробку правових аспектів, пов'язаних як із дослідженням протидії та запобігання корупційним злочинам, так і формуванням антикорупційних органів в Україні. Разом з тим, необхідність вдосконалення діяльності уповноважених з питань запобігання корупції у сфері охорони здоров'я, а також неврегульованість окремих норм чинного законодавства у даному напрямі, обумовлюють актуальність даного дослідження.

Мета статті – з'ясувати генезу інституту уповноваженого з питань запобігання корупції; проаналізувати організаційно-правові аспекти забезпечення уповноваженими з питань запобігання корупції антикорупційної політики на підприємствах, установах та організаціях сфери охорони здоров'я;

визначити правову проблематику щодо організації зазначеної діяльності та окреслити шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Протидія корупції – досить складний за структурою та сутністю процес, реалізація якого потребує якісної й ефективної роботи відповідних суб'єктів [1, с. 65]. Суб'єктами державної антикорупційної політики, на думку В.В. Доненка, є система органів державної влади та органів

місцевого самоврядування, установи, організації та особи, які уповноважені брати участь у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики [2, с. 112]. О.І. Добровольський під поняттям «суб'єкти протидії корупції» розуміє визначених на нормативно-правовому рівні осіб, які реалізують завдання з протидії корупції в конкретній сфері шляхом активного використання законодавчо закріплених повноважень, за допомогою яких вони здійснюють регулюючий вплив на такі правовідносини [3, с. 76].

Суб'єктів запобігання та протидії корупції умовно поділяють на декілька груп: суб'єкти, які визначають державну антикорупційну політику держави; суб'єкти правоохоронної діяльності у сфері протидії корупції, а також здійснення правосуддя у справах про корупційні діяння; суб'єкти, діяльність яких спеціально або внаслідок виконання інших функцій спрямована на здійснення запобіжного впливу на причини та умови, що сприяють учиненню корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією; суб'єкти координації антикорупційної діяльності [4, с. 14].

Таким чином, суб'єктами державної антикорупційної політики є органи державної влади, уповноважені керівники (відповідальні особи) підприємств, установ та організацій, яких, згідно з нормами чинного законодавства України, наділено повноваженнями щодо виявлення, протидії та запобігання корупції, які взаємодіють між собою, доповнюють одне одного, спільна діяльність яких спрямована на досягнення єдиної мети – припинити та запобігти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Наразі в Україні діють наступні «антикорупційні» інститути – Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), Національне антикорупційне бюро (НАБУ), Антикорупційна прокуратура (АПУ), Вищий антикорупційний суд України (ВАКС), які мають різні функції та завдання, проте співпрацюють між собою. «Об'єктивна необхідність взаємодії зумовлюється, з одного боку, спільними завданнями, які стоять перед різними відомствами, органами та підрозділами у сфері запобігання та протидії корупції, з іншого боку – відмінностями в їхньому функціональному та структурному стані» [5, с. 46]. Крім того, ефективна взаємодія – передумова забезпечення цілісності системи під час внутрішньої та міжсистемної взаємодії.

Роблячи екскурс в історію зазначимо, що вперше звернено увагу на необхідності «вивчення питання» щодо можливості «створення в органах державної влади спеціальних підрозділів внутрішньої безпеки, які б забез-

печували дотримання вимог антикорупційного законодавства, а також взаємодію як з відповідними спеціальними підрозділами правоохоронних органів, так і з громадськістю» [6] у Концепції подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності» (№ 742), яку було розроблено після приєднання України до Групи держав проти корупції (GRECO) у січні 2006 року (саме з цього часу розпочалася реформа антикорупційного законодавства). Становлення ж інституту уповноважених з антикорупційної діяльності відбулося дещо пізніше, зокрема, у грудні 2009 року почали створюватися підрозділи з питань запобігання та виявлення корупції в центральних та місцевих органах виконавчої влади (постанова КМУ від 08.12.2009 р., № 1422), у вересні 2013 року підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції (постанова КМУ від 04.09.2013 р., № 706). У жовтні 2019 року до ст. 13–1 Закону України «Про запобігання корупції» Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» від 02.10.2019 р., № 140-IX було внесено зміни та передбачено утворення інституту Уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції.

Зокрема, ст. 13–1 Закону України «Про запобігання корупції» визначено, що з метою організації та здійснення заходів із запобігання та виявлення корупції, ... на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління державного органу (крім юридичних осіб, у яких відповідно до цього Закону затверджуються антикорупційні програми), утворюються (визначаються) уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції [7]. Крім того, рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції 13.07.2017 р. затверджено Методичні рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції (№ 317) [8].

Зважаючи на те, що заклади охорони здоров'я державної форми власності належать до сфери управління державних органів, вони утворюють підрозділи або посади уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції. Діяльність уповноваженого підрозділу (особи) здійснюється відповідно до положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції у відповідному державному органі, організації, розробленого відповідно до норм законодавства.

Уповноважені підрозділи (особи) сфери охорони здоров'я є первинною ланкою антикорупційної інфраструктури і покликані допомагати керівникам, іншим працівникам даної галузі, у тому числі і в період дії в Україні правового режиму воєнного стану, не допускати порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції».

Основними принципами, на яких ґрунтується діяльність уповноважених підрозділів (осіб), є відкритість та прозорість. Серед ключових завдань: надання консультаційної допомоги суб'єктам декларування щодо особливостей дотримання вимог фінансового контролю; організація та контроль щодо проведення заходів із запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією; оцінка корупційних ризиків у діяльності відповідного органу та визначення шляхів їх усунення; методична допомога; візування проєктів актів з основної діяльності, адміністративно-господарських та кадрових питань; запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; контроль щодо подання суб'єктами декларування декларацій (на період дії воєнного стану дана функція припиняється); організація роботи каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень законодавчих норм; отримання та розгляд таких повідомлень; інформування керівника відповідного органу, НАЗК (інших спеціально уповноважених суб'єктів у даному напрямі) про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції.

Законом України «Про запобігання корупції» визначено, «юридичні особи забезпечують розробку та вжиття заходів, які є необхідними та обґрунтованими для запобігання і протидії корупції у діяльності юридичної особи. Керівник, засновники (учасники) юридичної особи забезпечують регулярну оцінку корупційних ризиків у її діяльності і здійснюють відповідні антикорупційні заходи» (п. 1, 2 ст. 61 розділу X) [7]. Порядок виявлення, протидії та запобігання корупції уповноваженим визначається Антикорупційною програмою, яка, відповідно до ст. 62 Закону України «Про запобігання корупції», затверджується керівниками державних, комунальних підприємств, щорічним планом та звітом про оцінювання корупційних ризиків. Положення щодо обов'язковості дотримання антикорупційної програми включаються до трудових договорів, правил внутрішнього розпорядку юридичної особи, а також можуть включатися до договорів, які укладаються юридичною особою. Слід зазначити, що приватні заклади охорони

здоров'я, які є учасниками публічних закупівель товарів, робіт і послуг, вартість яких дорівнює або перевищує 20 млн. гривень, також повинні розробляти антикорупційну програму.

Правовий статус уповноважених з питань запобігання корупції передбачено ст. 64 Закону України «Про запобігання корупції», зокрема «уповноважений є посадовою особою юридичної особи, що призначається відповідно до законодавства про працю керівником юридичної особи або її учасниками (засновниками) у порядку, передбаченому ухваленою антикорупційною програмою» [7].

Вартим уваги є те, що несумісною з діяльністю уповноваженого є робота на посадах, зазначених у п. 1 ч. 1 ст. 3 цього Закону, а також будь-яка інша діяльність, яка створює реальний чи потенційний конфлікт інтересів з діяльністю юридичної особи. Крім того, забороняється покладати на уповноважений підрозділ (осіб) обов'язки, що не належать або виходять за межі його повноважень чи обмежують виконання покладених на нього завдань.

Таким чином, створення антикорупційних інституцій в межах закладу охорони здоров'я може бути у двох формах: у формі уповноваженої (відповідальної) особи або у формі окремого підрозділу. Призначення керівника підрозділу (відділу, сектору) запобігання корупції здійснюється керівником закладу охорони здоров'я за погодженням із керівником уповноваженого підрозділу органу управління цього закладу охорони здоров'я. У медичних закладах, кількість працівників у яких не перевищує 50 осіб і їх діяльність не пов'язана з високим корупційним ризиком (у тому числі надання медичних послуг), рекомендовано визначити уповноважену особу [8].

Як бачимо, чинним законодавством визначено суб'єктів державної антикорупційної політики, їх основні завдання; підготовлено відповідні нормативно-розпорядчі документи, які регулюють діяльність у даному напрямі; окреслено порядок призначення та визначено основні функції уповноважених осіб щодо запобігання корупції на підприємствах, установах та організаціях сфери охорони здоров'я.

Разом з тим, поза увагою «законотворців» залишилися окремі питання, які, наш погляд, потребують уваги. Одним із них є дотримання принципу незалежності уповноваженої особи з питань запобігання корупції в закладах охорони здоров'я. Зазначимо, що відповідно до п. 3 ст. 13–1 Закону України «Про запобігання корупції», «керівник уповноваженого підрозділу (уповноважена особа) підзвітний і підконтрольний керівнику відповідного державного органу або органу місцевого самоврядування.

Керівник відповідного державного органу або органу місцевого самоврядування забезпечує гарантії незалежності уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) від впливу чи втручання у його роботу» [7]. Тобто чинним законодавством передбачено, що уповноважені з питань запобігання корупції безпосередньо підпорядковані керівникам тих організацій, де вони працюють. А отже питання щодо призначення чи звільнення, встановлення премій напряму залежить від керівника. З метою покращення ефективності діяльності у даному напрямі необхідно передбачити на законодавчому рівні підпорядкування уповноважених з питань запобігання корупції Національному агентству з питань запобігання корупції. Крім того, надати повноваження НАЗК призначати уповноважених у державні органи та установи без погодження з їх керівниками.

Також вартим уваги є питання щодо дотримання на підприємствах, установах та організаціях сфери охорони здоров'я вимог Розділу V Закону України «Про запобігання корупції» у частині, що стосується запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Зазначимо, що у жовтні 2022 року НАЗК, з метою покращення ефективності діяльності у даному напрямі, а також з урахуванням введення в країні правового режиму воєнного стану, оновлено Методичні рекомендації щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції. Крім того, створено інформаційний портал «Приховані інтереси» (кожен охочий може переглянути можливі ризики будь-якого посадовця, а службовець, у свою чергу, може дослідити можливі ризики у своїй діяльності). Звернемо увагу, що лише за 3 місяці роботи порталу проаналізовано понад 2000 корупційних ризиків (спільна робота близьких осіб, отримання подарунків, публічні закупівлі та ін.), проведено 2037 заходів з моніторингу та контролю, надано понад 1500 роз'яснень. «За рік ми досягли значних успіхів у вдосконаленні процесу виявлення конфлікту інтересів посадовцями ..., які спрямовано, насамперед, на полегшення розуміння посадовцями основних антикорупційних обмежень ...», – зазначив керівник Департаменту запобігання конфлікту інтересів Олександр Шульга [9].

Як бачимо, у даному напрямі НАЗК проведено суттєву роботу. Проте дане питання є одним з актуальних у роботі уповноважених підрозділів (осіб) як взагалі, так і у сфері охорони здоров'я зокрема. Слід зазначити, що конфлікт інтересів виникає у разі, коли проти-

річчя між приватним інтересом та службовими чи представницькими повноваженнями впливають на об'єктивність або неупередженість прийняття рішення, вчинення чи невчинення дій під час виконання службових повноважень [10]. Неможливо створити єдиний перелік обставин, що призводять до конфлікту інтересів у працівників медичних закладів, установ чи організацій, оскільки дефініція «конфлікт інтересів» включає безліч життєвих ситуацій, в яких особа, уповноважена для виконання функцій держави або місцевого самоврядування, може опинитися в процесі професійної діяльності. Типовими у даному контексті є наступні порушення: пряме підпорядкування; призначення близьких осіб на посади; преміювання; укладання договорів з особами-підприємцями, які є близькими; недотримання вимог антикорупційного законодавства під час затвердження складу комісій, які проводять службові перевірки.

При вирішенні питання про наявність в особи конфлікту інтересів необхідно визначити наявність у неї посадових повноважень, що дозволяють їй вчиняти дії та приймати рішення щодо питання, в якому в особи є приватний інтерес. У разі, коли в підпорядкуванні керівників чи інших посадових осіб працюють близькі особи, завжди існує потенційний конфлікт інтересів, оскільки у сфері повноважень таких осіб наявний приватний інтерес, зумовлений позаслужбовими стосунками з близькою особою, що може вплинути на об'єктивність та неупередженість прийняття рішень, вчинення дій під час виконання службових повноважень стосовно близької особи. Для прикладу, у закладі охорони здоров'я працюють близькі особи, одна з яких обіймає посаду керівника уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції, інша – керівник управління фінансового забезпечення. До повноважень керівника уповноваженого підрозділу належить здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства, в тому числі щодо фінансового контролю (перевірка факту подання суб'єктами декларування декларацій). Вказані повноваження реалізуються також щодо керівника управління фінансового забезпечення, а тому в керівника уповноваженого підрозділу буде наявний конфлікт інтересів [11, с. 17].

Реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (для прикладу, керівник міської

клінічної лікарні (МКЛ) самостійно прийняв рішення про встановлення собі конкретного розміру премії. Його приватний інтерес полягає у зацікавленості щодо отримання заробітної плати у більшому розмірі та впливає на об'єктивність і неупередженість прийняття ним рішень щодо встановлення собі премії. Таким чином, у керівника МКЛ виникає конфлікт інтересів, який потребує врегулювання у встановленому Законом порядку).

Наступним питанням, яке потребує розгляду у контексті нашого дослідження, є визначення критеріїв оцінки діяльності уповноважених щодо запобігання корупції, адже об'єктивно оцінити ефективність роботи уповноважених досить важко. Розглянемо це на прикладі роботи з повідомленнями про корупцію двох «умовних уповноважених осіб», які є відповідальними за даний напрям діяльності у міських клінічних лікарнях. Так, один уповноважений отримав шість анонімних повідомлень про корупцію у даному медичному закладі. У тексті не завжди були вказані посади, прізвища ймовірних корупціонерів, сумбурно були викладені обставини тих чи інших подій. Уповноважений надіслав вказані повідомлення до Національної поліції, проте за результатами їх розгляду жодних порушень не виявлено, відповідно, відсутні і кримінальні провадження. Інший уповноважений вирішив піти іншим шляхом. Зважаючи на те, що він був щойно призначений у даний медичний заклад, він під виглядом звичайного громадянина вирішив посидіти в чергах під кабінетами та просто послухати, про що говорять люди. «За кілька днів він уже знав «прейскурант» усіх послуг, а також кому та як «необхідно дякувати» [6]. Проаналізувавши інформацію, він повідомив про дані факти Національну поліцію, якою у подальшому до кримінальної відповідальності притягнуто одного з керівників установи та кілька лікарів. Як бачимо, обидва уповноважені з питань запобігання корупції діяли відповідно до норм чинного законодавства, разом з тим результати діяльності різні.

Вартою уваги є також позитивна практика діяльності уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції. Так, уповноважена особа Державної служби з лікарських засобів та контролю за наркотиками у Донецькій області у 2021 році попередньо проводить оцінювання корупційних ризиків співпраці з контрагентами. У разі виявлення таких чинників, письмово повідомляє керівника для прийняття відповідного рішення. Крім того, «у форму типового договору включено розділ «Антикорупційні застереження», що передбачає: обов'язок сторін договору виконувати

вимоги антикорупційного законодавства; їхню відмову від недоброчесного стимулювання співробітників; можливість достроково розірвати договір та вимагати відшкодування завданого збитку у випадку порушення вимог антикорупційного законодавства, що розцінюється як істотне порушення договору» [12]. На наш погляд, зазначена практика може бути упроваджена на підприємствах, установах та організаціях сфери охорони здоров'я, незалежно від їх форми власності.

Висновок. Аналіз чинних законодавчих норм, які регулюють діяльність щодо запобігання та протидії корупції у сфері охорони здоров'я, свідчить, що останнім часом у даному напрямі, з урахуванням дії в країні правового режиму воєнного стану, відбуваються суттєві позитивні зрушення. Створено «антикорупційні» інститути», упроваджено інститут уповноважених із запобігання корупції, визначено їх правовий статус та порядок дій, розроблено інформаційні роз'яснювальні портали. Прослідковується тенденція до подальшої інформатизації процесів управлінської діяльності на підприємствах, в установах та організаціях медичної сфери, що сприятиме усуненню корупційних ризиків.

Разом з тим, залишаються проблемні питання. Одним з основних є питання щодо безпосереднього підпорядкування уповноважених підрозділів (осіб) керівникам тих організацій, де вони працюють. З метою покращення ефективності діяльності у даному напрямі необхідно передбачити на законодавчому рівні підпорядкування уповноважених з питань запобігання корупції НАЗК з наданням йому відповідних повноважень щодо призначення уповноважених у державні органи та установи без погодження з їх керівниками. Крім того, потребує врегулювання на законодавчому рівні процедура дотримання антикорупційної політики в приватних закладах охорони здоров'я. Також актуальним є питання щодо поновлення фінансової звітності посадовців медичної сфери, адже з початком воєнних дій подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, було призупинено. Певні кроки у даному напрямі вже зроблені, підготовлено законопроект № 8071 щодо відновлення обов'язкового подання електронних декларацій, який підтримали послы держав Групи Семи (G7), до складу якої входять такі високорозвинені країни, як США, Японія, ФРН, Великобританія, Франція, Італія та Канада. Адже лише за умови упровадження прозорих і підзвітних «процесів діяльності» на підприємствах, установах та

організаціях сфери охорони здоров'я, а також належного рівня контролю за їх дотриманням мінімізуються потенційні можливості щодо виникнення корупції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ішук Д.О. Адміністративно-правовий статус спеціалізованих суб'єктів протидії корупції України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 404 с.
2. Доненко В.В. Конспект лекцій з дисципліни: «Правові та організаційні засади протидії корупції». URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0920/8.1.pdf>
3. Добровольський О.І. Адміністративно-правове регулювання запобігання корупції в органах ДФС України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2015. 201 с.
4. Бездольний М.Ю. Адміністративно-правові засади діяльності органів внутрішніх справ щодо протидії корупції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2009. 197 с.
5. Іщенко Ю.В. Поняття та особливості взаємодії державних органів у сфері запобігання та протидії корупції : навчально-методичний посібник. Київ. С. 45–47. URL: <https://dmsu.gov.ua/assets/files/doc/posibnik.pdf>
6. Антикорупційні уповноважені. Окозамилування чи невикористаний шанс? URL: <https://zn.ua/ukr/internal/antikoruptionsijni-upovnovazheni-okozamiljuvannja-chi-nevikoristanij-shans.html>
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VI (у редакції від 01.01.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
8. Методичні рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції: рішення НАЗК від 13.07.2017 № 317. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0317884-17>
9. Три роки НАЗК 2.0: попередження конфлікту інтересів у топ-посадовців, виявлення колаборантів та нові IT-інструменти. 18.01.2023. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/try-roky-nazk-2-0-poperedzhennya-konfliktu-interesiv-u-top-posadovtsiv-vuyavlennya-kolaborantiv-ta-novi-it-instrumenty>
10. Конфлікт інтересів у медицині: що це таке і як діяти. *Український медичний часопис*. URL: <https://www.umj.com.ua/article/161119/konflikt-interesiv-u-meditsini-shho-tse-take-i-yak-diyati>
11. Методичні рекомендації щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції. 19.10.2022. URL: [/efaidnbmnnnibpccajpcglclefindmkaj/https://nazk.gov.ua/content/uploads/2022/10/Metodychni-rekomendatsiyi-K.I.-19.10.2022.pdf](https://nazk.gov.ua/content/uploads/2022/10/Metodychni-rekomendatsiyi-K.I.-19.10.2022.pdf)
12. Галай А., Савва М. Вдалі практики діяльності уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції на сході України: збірка за результатами дослідження. НАЗК. 2021. 24 с.